

BESTSELLER PRODUCENTKY SERIÁLU KOSTI

KATHY REICHS



PRÍDEM
ŤA ZABIŤ

PRÍDEM ŤA ZABIŤ

Kathy Reichs

PRÍDEM
ŤA ZABIŤ

Z angličtiny preložili
Hana Polievková a Tamara Chovanová

slovar

Copyright © 1997 by Kathleen J. Reichs
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.
Bratislava 2013
Translation © Hana Polievková, Tamara Chovanová 2013

ISBN 978-80-556-1077-1

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

KARLOVI A MARTE REICHSOVCOM,
*dvom najlaskavejšim a največkorysejšim
ľuďom, ktorých poznám.*

*Paldies par jūsu mīlestību,
Vecāmamma un Paps.*

Kārlis Reichs 1914 – 1996

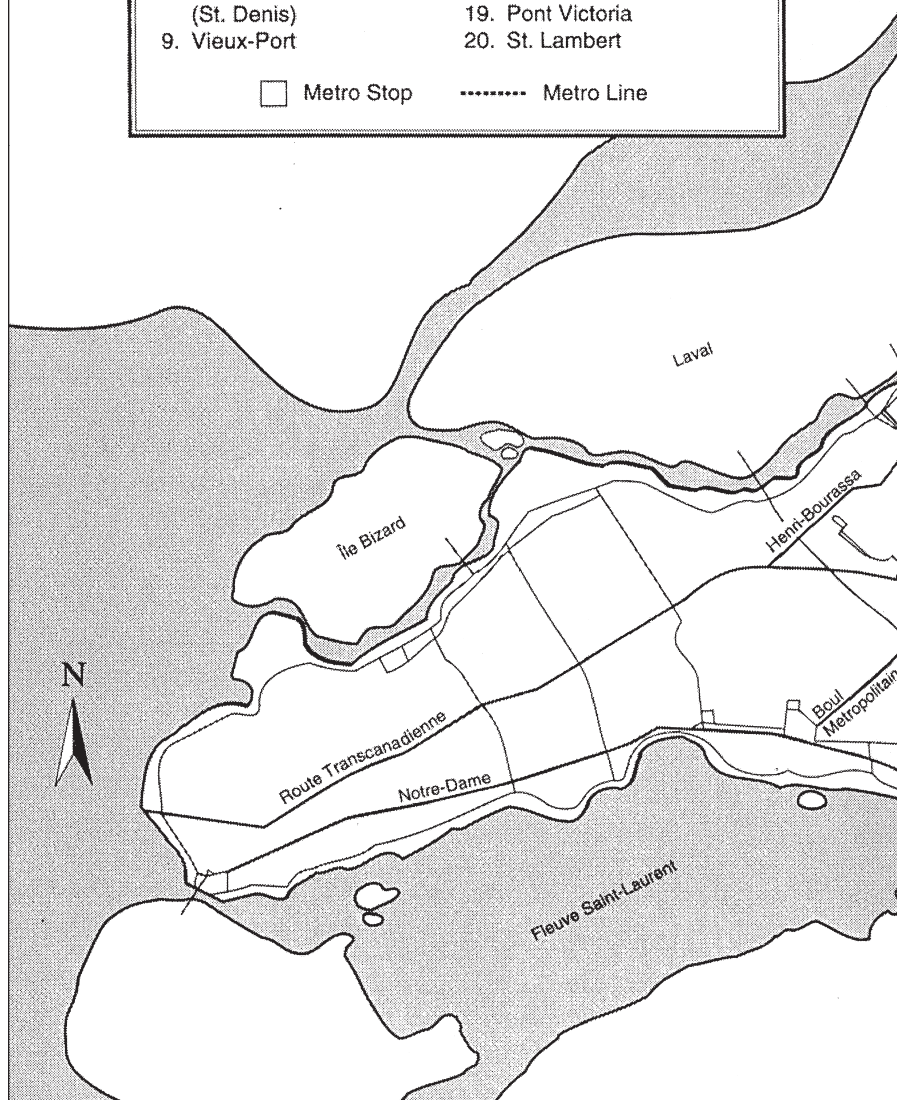
- | | |
|---|----------------------------|
| 1. Parc Maisonneuve | 10. McGill ghetto |
| 2. Olympic Stadium | 11. McGill University |
| 3. Pie IX | 12. Côte-des-Neiges |
| 4. Jean-Talon | 13. Le Collège de Montréal |
| 5. Carré Saint Louis | 14. Le Grand Séminaire |
| 6. Laboratoire de Médecine
Légale (QPP building) | 15. Westmount |
| 7. Berri-UQAM | 16. Atwater |
| 8. L'Université du Québec
(St. Denis) | 17. Vendôme |
| 9. Vieux-Port | 18. Georges-Vanier |
| | 19. Pont Victoria |
| | 20. St. Lambert |

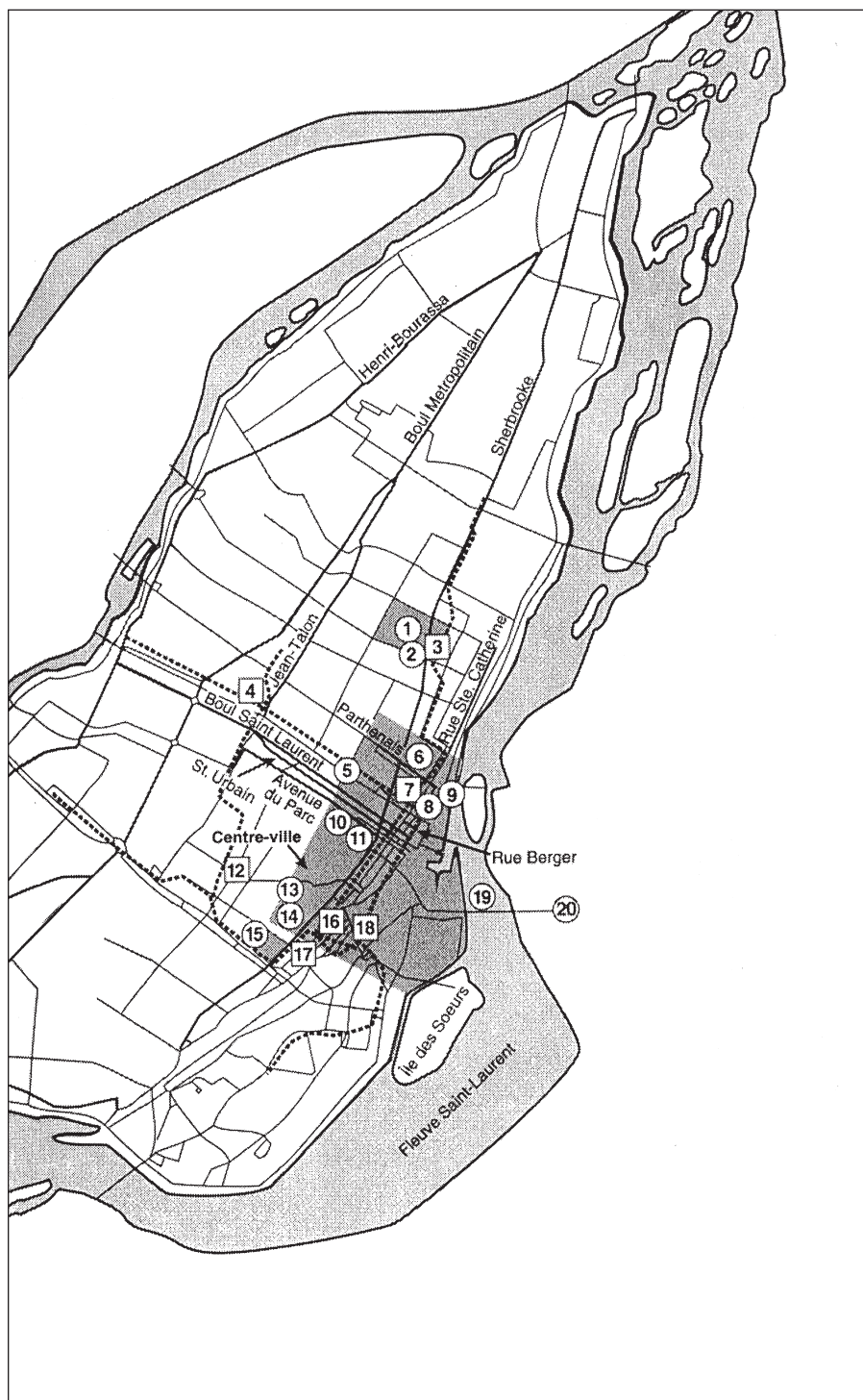


Metro Stop



Metro Line





1

Nerozmýšľala som o tom mužovi, ktorý sa sám vyhodil do vzduchu. Voľakedy som to robievala. Teraz som ho len dávala dokopy. Dve časti jeho lebky ležali predou mnou a tretia vyčnievala z antikorovej misky naplnenej pieskom, pričom lepidlo spájajúce jej jednotlivé úlomky ešte schlo. Na určenie identity tie kosti stačia. Koroner bude rád.

Bol štvrtok, druhého júna 1994, neskoré popoludnie. Kým lepidlo schlo, myšlienky mi lenivo blúdili kade-tade. Zaklopanie, ktoré preruší moje snenie, vyhodí z koľají beh môjho života a zmení moje chápanie hraníc ľudskej skazenosti, sa najbližších desať minút ešte nedostaví. Vychutnávala som výhľad na Rieku sv. Vavrinca – jedinú to výhodu mojej tesnej rohovej miestnosti. Z nejakých neznámych dôvodov ma pohľad na vodu vždy rozveselí, zvlášť ak tečie rytmicky. Kdeže Zlaté jazierko. Som si istá, že Freud by už vedel, čo s tým.

Moje myšlienky sa stočili k blížiacemu sa víkend. Plánovala som si výlet do Quebec City, ale tie plány boli zatiaľ hmlisté. Zamýšľala som navštíviť Abrahámove pláne, jesť mušle a palacinky, kupovať si drobné hlúposti od pouličných predavačov. Stratiť sa v turistike. Pracovala som v Montreale celý rok ako súdna lekárka provincie, ale tam hore som ešte nebola, takže to mohol byť celkom dobrý program. Potrebovala som pár dní bez kostier, roztrhaných tiel alebo mŕtvol, ktoré práve vytiahli z rieky.

Myšlienky sa rodili ľahko, ťažšie ich bolo uskutočniť. Zvyčajne som veci nechávala plynúť. Možno to boli moje únikové dvierka, môj spôsob, ako si dožičiť obrat na päte a ubziknúť bočným východom z mnohých svojich plánov. Nerozhodná v súkromnom živote, posadnuto rozhodná v práci.

Vedela som, že tam stojí, ešte skôr než zaklopal. Aj keď sa na muža jeho objemu pohyboval potichu, vôňa tabaku z jeho starej fajky ho vopred prezradila. Pierre LaManche bol riaditeľom Laboratórií súdneho lekárstva už takmer dvadsať rokov. Nikdy neprichádzal do mojej kancelárie len zo spoločenských dôvodov, a tak som očakávala, že jeho novinky nebudú dobré. LaManche hánkami zľahka zaklopal na dvere.

„Temperance?“ Rýmovalo sa to s France. Nikdy nepoužil skrátenú verziu môjho mena. Možno mu to jednoducho nešlo do uší. Možno mal zlé skúsenosti v Arizone. Bol jediný, čo ma nevolal Tempe.

„Oui?“ Po tých mesiacoch to už bolo automatické. Keď som prišla do Montrealu, myslela som si, že hovorím plynule po francúzsky, nepočítala som však s *Le Français Québécois*. Učila som sa, ale pomaly.

„Práve mi volali.“ Pozrel sa na ružový papierik zo známniká, ktorý držal v ruke. Všetko na jeho tvári bolo vertikálne: línie a záhyby prechádzajúce zhora nadol, paralelne s dlhým rovným nosom a ušami. Spredu vyzeral ako čistokrvný jazvečík. Mal tvár, ktorá vyzerala pravdepodobne staro už v mladosti, jej črty sa časom len prehlbovali. Netrúfla by som si hádať jeho vek.

„Dvaja robotníci z Quebeckých vodární dnes našli nejaké kosti.“ Študoval moju tvár, ktorá nevyzerala šťastne. Pohľadom sa vrátil k ružovému papieriku.

„Je to blízko toho miesta, kde sa vlani v lete našli tie historické hroby,“ povedal svojou správnou, spisovnou francúzštinou. Nikdy som ho nepočula použiť skratku. Alebo slang či policajný žargón. „Boli ste tam. Je možné, že to bude to isté. Potrebujem, aby tam niekto išiel a potvrdil, že toto nie je prípad pre koronera.“

Keď zdvihol oči od papiera, zmena pohľadu spôsobila, že ryhy a vrásky na jeho tvári sa ešte prehĺbili, vsávajúc do seba popoludňajšie svetlo, ako keď čierna diera zhltnie hmotu. Urobil chabý pokus o úsmev a štyri brázdny vrások sa stočili na sever.

„Myslíte, že to patrí archeológom?“ ňaťahovala som čas. Obhliadka miesta nebola súčasťou mojich víkendových plánov. Ak som chcela na druhý deň odísť, musela som ešte

vyzdvihnúť veci z čistiarne, poprať, zastaviť sa v lekárni, pobaliť sa, doliať olej do auta a vysvetliť Winstonovi, opatrovateľovi v našom dome, ako sa starať o mačku.

Prikývol.

„Dobre.“ Nebolo to dobre.

Podal mi ten papierik. „Chcete, aby vás ta zobralo služobné auto?“

Pozrela som sa naňho a veľmi som sa snažila, aby to vyzeralo hrozivo. „Nie, som tu dnes vlastným.“ Prečítala som si adresu. Bolo to blízko môjho domu. „Nájdem to.“

Odišiel rovnako potichu, ako prišiel. Pierre LaManche uprednostňoval topánky s gumenými podrážkami, vrecká mal vždy prázdne, takže nič neštrngalo ani nešuchotalo. Tak ako krokodíl v rieke prichádzal a odchádzal bez hlasných výstrah. Niektorí kolegovia to považovali za veľmi znervózňujúce.

Do batoha som si zbalila ochranný oblek a gumené čižmy a pritom som dúfala, že ani jedno z toho nebudem potrebovať. Schytila som laptop, aktovku a vyšívané puzdro, ktoré mi slúžilo ako príležitostná kabelka. Ešte stále som si sľubovala, že sa sem vrátim až v pondelok, ale vnútorný hlas v mojej hlave vytrvalo tvrdil niečo iné.

Leto vždy všantí do Montrealu ako tanečník rumby: samé volániky a žiarivobiela bavlna, odhalené stehná a potom lesknúca sa pokožka. Je to nemravná slávnosť, ktorá sa začína v júni a pokračuje až do septembra.

Toto ročné obdobie je obľúbené a ľudia ho vychutnávajú. Život sa sťahuje von. Po dlhej chmúrnej zime sa opäť objavujú otvorené kaviarničky, bicyklisti súperia o cyklistické chodníky s jazdcami na kolieskových korčuliach, rôzne populárne slávnosti sa striedajú v rýchlom slede jedna za druhou a davy ľudí vytvárajú na chodníkoch krúžiace obrazce.

Ako veľmi sa líši leto na Rieke sv. Vavrinca od leta v mojom rodnom štáte – v Severnej Karolíne, kde je pre toto obdobie typické lenivé polihovanie na plážových ležadlách, na horských verandách alebo predmestských terasách, a kde prechody medzi jarou, letom, jeseňou a zimou je len veľmi ťažké určiť bez kalendára. Toto prudké jarné znovuzrodenie ma v prvom roku na severe prekvapilo ešte väčš-

mi než surovosť zimy a rozptýlilo pocity smútku po domove, ktorými som trpela počas dlhého ponurého chladu.

Takéto myšlienky sa mi prehánali hlavou, keď som prechádzala popod most Jacqua Cartiera a stočila som na západ, smer Viger. Prešla som popri Molsonovom pivovare, ktorý sa ťahal pozdĺž rieky po mojej ľavej ruke, potom som minula okrúhlu vežu budovy Radio Canada a pomyslela som si na ľudí uväznených v nej: obyvatelia priemyselného úľa, ktorí nepochybne túžili po uvoľnení rovnako veľmi ako ja. Predstavovala som si, ako spoza sklenených obdĺžnikov pozorujú žiariace slnko, túžia po čnoch, bicykloch a teniskách, a ako ukradomky sa dívajú na hodinky, uštipnutí júnom.

Spustila som okienko a naťahla som sa za rádiom.

Gerry Boulet spieval *Les Yeux du Coeur*. Automaticky som si to v duchu preložila. Vedela som si ho predstaviť: výrazný muž s tmavými očami a so strapatou kučeravou hrivou poletujúcou okolo hlavy, posadnutý svojou hudbou, mŕtvy v štyridsiatich štyroch rokoch.

Historické pohrebiská. Každý súdny lekár sa s nimi stretne. Staré kosti, ktoré sa dostanú na povrch vďaka psom, stavebným robotníkom, jarným povodniam, hrobárom. Úrad koronera dohliada nad smrťou v quebeckej provincii. Ak zomriete nepatričným spôsobom, teda ani v opatere lekára, ani v posteli, koroner chce vedieť, prečo ste zomreli. Ak hrozí, že do smrti stiahnete so sebou aj ostatných, koroner to chce vedieť. Koroner žiada vysvetlenie násilnej, nečakanej alebo predčasnej smrti, ale osoby, ktoré zomreli už dávno, nikoho nezaujímajú. Aj keď možno svojho času ich úmrtia volali po spravodlivosti alebo boli varovaním pred hroziacou epidémiou, tie hlasy mlčali už pridlho. Po zistení ich veku presúvajú sa takéto nálezy archeológom. Toto by hádam mohol byť taký prípad. Prosím.

Prekľučkovala som zápchou v centre mesta a o pätnásť minút som dorazila na adresu, ktorú mi dal LaManche. Le Grand Séminaire – Veľký seminár. Pozostatok rozsiahlych majetkov katolíckej cirkvi Le Grand Séminaire zaberá veľkú plochu v srdci Montrealu. V mojom susedstve. Malá mestská citadela pretrváva ako ostrov zelene uprostred mora betónu týčiaceho sa do výšky a stojí tu ako nemý dô-

kaz kedysi mocnej inštitúcie. Kamenné hradby zakončené strážnymi vežičkami obkľučujú pochmúrny sivý hrad, starostlivo udržiavané trávniky, no ostatné vonkajšie priestory časom spustli.

V časoch slávy cirkvi sem posielali rodiny svojich synov po tisícoch, aby sa učili za kňazov. Niektorí ešte prichádzajú, ale ich počet je skromný. Väčšie budovy sú teraz prenajaté a školy a inštitúcie, kde sa používajú internet a faxy namiesto Písma a teologických dišpút ako pracovná paradigma, sú oveľa svetskejšie vo svojom poslaní. Možno je to dobrá metafora modernej spoločnosti. Príliš nás pohlcuje vzájomná komunikácia, než aby sme sa starali o všemohúceho architekta.

Zastavila som v malej uličke oproti pozemkom seminára a pozrela som sa smerom na východ, pozdĺž Sherbrooku, k budovám, ktoré má teraz prenajaté Le Collège de Montreal. Nič nezvyčajné. Vystrčila som lakeť z okna a pozrela som sa opačným smerom. Horúci sivý kov mi popálil kožu na vnútornej strane predlaktia, a tak som ju prudko stiahla späť ako krab, keď doň štuchnete paličkou.

Boli tam. Modrobielé hliadkové auto s nápisom na boku MESTSKÁ POLÍCIA MONTREAL sa bizarne vynímalo na pozadí stredovekej kamennej veže. Blokovalo západný vchod do objektu. Sivý nákladiak vodárenskej služby parkoval tesne pred ním, rebríky a zariadenia z neho vytrčali ako príslušenstvo vesmírnej lode. Pri nákladiaku stál uniformovaný policajt a rozprával sa s dvoma mužmi v montérkach.

Stočila som doľava a vklzla do prúdu áut smerujúcich na západ, pričom som pocítila úľavu, že som tam nevidela žiadnych reportérov. V Montreale môže byť stretnutie s predstaviteľmi tlače dvojnásobnou kalváriou, lebo médiá používajú oba jazyky – francúzštinu aj angličtinu. Nepôsobím príliš láskavo, ani keď ma štvú len v jednom jazyku. Pod dvojítm nasadením sa stávam jednoznačne kategorickou.

LaManche mal pravdu. Bola som na týchto pozemkoch minulé leto. Spomenula som si na ten prípad – kosti boli odhalené pri oprave vodovodného potrubia. Cirkevný majetok. Starý cintorín. Truhlové hroby. Zavolali sme archeo-

lógov. Prípad uzavretý. Dúfam, že táto správa bude znieť rovnako.

Keď som vmanévrovala s mazdou pred nákladiak a zaparkovala, traja muži sa prestali rozprávať a pozreli sa mojim smerom. Keď som vystúpila z auta, policajt chvíľu váhal, ako keby o tom premýšľal, a potom sa pohol smerom ku mne. Neusmieval sa. Bolo 16.15, jeho služba sa už pravdepodobne skončila a vôbec tu nechcel byť. Nuž, ani ja nie.

„Budete stade musieť odísť, pani. Nemôžete tu parkovať.“ Pri reči gestikuloval rukou, zaháňajúc ma smerom, kadiaľ mám odísť. Predstavila som si, že tým istým gestom určite odháňa muchu z paradajkového šalátu.

„Som doktorka Brennanová,“ povedala som a pribuchla som dvere na mazde. „Laboratóriá súdneho lekárstva.“

„Vy ste tá od koronera?“ Jeho tón by nebol hanbou ani pre vyšetrovateľa KGB.

„Áno. Som súdna lekárka.“ Pomaličky, ako učiteľka v druhej triede. „Robím exhumácie aj nálezy kostier. Myslím, že tu ide o oboje.“

Podala som mu svoj preukaz. Malý mosadzný štítok nad vreckom jeho košeľe ho identifikoval ako strážnika Groulxa.

Pozrel na fotografiu, potom na mňa. Môj výzor ho nepresvedčil. Pôvodne som plánovala pracovať celý deň na tej rekonštrukcii lebky, a tak som bola primerane tomu oblečená. Mala som na sebe vyblednuté hnedé džínsy, rifľovú košeľu, rukávy vyhrnuté nad lakte a plátenky bez ponožiek. Väčšinu vlasov som mala zastrčených hore, pod baretkou. Ostatné, ktoré prehrali boj so zemskou príťažlivosťou, mi splasnuto ovisali okolo tváre a na krk. Všade po sebe som mala škvrny od zaschnutého lepidla. Musela som vyzeráť skôr ako matka v strednom veku násilím odtrhnutá od tapetovania než ako súdna lekárka.

Dlho študoval môj preukaz, potom mi ho bez komentára vrátil. Očividne som nebola to, čo chcel.

„Videli ste tie pozostatky?“ opýtala som sa.

„Nie. Ja len zabezpečujem miesto.“ Použil modifikovanú verziu svojho pohybu rukou, aby ukázal na dvoch mužov, ktorí nás bez slova pozorovali.

„Oni to našli. Ja som to ohlásil. Oni vás ta zavedú.“

Uvažovala som, či je strážnik Groulx schopný vytvoriť aj zloženú vetu. Ďalším pohybom ruky opäť ukázal na tých dvoch robotníkov. „Dám pozor na vaše auto.“

Prikývla som, ale on sa už odvrátil. Robotníci z vodárni ticho pozorovali, ako sa k nim blížim. Obaja mali letecké slnečné okuliare, a keď niektorý z nich pohol hlavou, lúče neskorého popoludňajšieho slnka hádzali na ich sklá oranžové prasiatka. Okolo úst im ovisali rovnaké fúzy v tvare prevráteného U.

Ten vľavo bol starší tenký tmavý chlap s výrazom teriéra. Nervózne sa rozhlíadal okolo, pohľad mu poletoval z predmetu na predmet, z osoby na osobu ako včela podnikajúca nálety na pivónie. Zapichol do mňa oči a potom rýchlo uhol pohľadom, ako keby sa bál, že kontakt s očami iného človeka by ho mohol zaviazať k niečomu, čo by potom ľutoval. Prestupoval z nohy na nohu a dvíhal a spúšťal plecيا.

Jeho partner bol oveľa vyšší, s vlasmi zviazanými do dlhého tenkého chvosta a s tvárou ošľahanou vetrom. Keď som k nim pristúpila bližšie, usmial sa a odhalil tak medzery, kde boli kedysi zuby. Zdalo sa, že ten bude zhovorčivejší.

„*Bonjour. Comment ça va?*“ Čo je francúzsky ekvivalent: „Ahoj. Ako sa máte?“

„*Bien. Bien.*“ Simultánne pokývanie hlavami. Dobre. Dobre.

Ukázala som im môj preukaz a opýtala sa, či oni nahlásili nález kostí. Ďalšie prikývnutie hlavami.

„Porozprávajte mi o tom.“ Kým som hovorila, vytiahla som z batoha malý špirálový notes, prevrátila vrchnú stránku a šťukla večným perom do pohotovostnej polohy. Povzbudzujúco som sa usmiala.

Muž s konským chvostom hovoril nedočkavo, slová z neho vyrážali ako deti, ktoré vypustili v škole na prestávku. Vychutnával to dobrodružstvo. Po francúzsky hovoril s ťažkým prízvukom, slová sa mu zbíjali a zakončenia prehltnúval podľa vzoru horných Quebečanov. Musela som počúvať veľmi pozorne.

„Čistili sme krovie, patrí to tiež k našej robote.“ Ukázal na vedenie nad hlavou a potom na zem. „Musíme udržiavať vedenie čisté.“

Prikývla som.

„Keď som sa dostal tam k tej priekope,“ otočil sa a ukázal smerom, kde zalesnená plocha lemovala pozemok, „zacítil som niečo čudné.“ Zastal, pohľad upretý na stromy, ruku natiahnutú a ukazovákom prepichujúc vzduch.

„Čudné?“

Obrátil sa naspäť. „No, nie presne čudné.“ Urobil prestávku a kým lovil vo svojom osobnom lexikóne to správne slovo, cmúľal si spodnú peru. „Mŕtvolné,“ povedal. „Chápete, mŕtvolné!“

Čakala som, kým bude pokračovať.

„Viete, ako keď zviera niekam zalezie a zdochne?“ Mierne pri tom pokrčil plecami, potom sa pozrel na mňa, či chápem. Chápala som. S pachom smrti si tykám. Opäť som prikývla.

„To som si myslel. Že tam zdochol nejaký pes alebo medvedík čistotný. Tak som tam začal pichať hrabľami, presne ta, kde bol ten pach najsilnejší. A fakt, našiel som hrbku kostí.“ Ďalšie pokrčenie plecami.

„Och.“ Začala som mať ťaživý pocit. Staroveké vykopávky nezapáchajú.

„Tak som zavolať Gila...“ Pozrel na staršieho muža, aby mu to potvrdil. Gil hľadel uprene na zem. „... a obaja sme začali kopať naokolo v listí a tak. To, čo sme našli, mi nepripadalo ani ako pes, ani ako medvedík čistotný.“ Keď to povedal, prekřížil si ruky na hrudi, spustil čelusť a hojdal sa dozadu na päťách.

„Ako to?“

„Príliš veľké.“ Zašpicatým jazykom si začal kontrolovať medzery vo svojom zubnom diele. Špička jazyka striedavo mizla a zase sa objavovala medzi zubami, ako keď červík skúša denné svetlo.

„Ešte niečo?“

„Čo myslíte?“ Červík sa stiahol.

„Našli ste okrem kostí ešte niečo?“

„Hej. To práve nevyzerá normálne.“ Doširoka roztiahol ruky, aby naznačil rozmery. „Je tam pri tom veľké plastové vrece a...“ Pokrčil plecami, dlane otočil nahor a nechal vetu nedokončenú.

„A?“ Moje ťaživé pocity narastali.

„*Une ventouse.*“ Povedal to rýchlo, zmätený a rozrušený zároveň. Gil bol na tom rovnako ako ja, jeho chápanie sa prekrývalo s mojím. Zrak mu opustil zem a kmital očami dvojnásobnou rýchlosťou.

„Čo?“ Spýtala som sa, mysliac si, že som zle rozumela.

„*Une ventouse.* Zvon. Čo sa používa v kúpeľni.“ Napodobnil jeho použitie, nahol sa dopredu, rukami zvieral neviditeľnú rúčku a pohyboval nimi hore a dolu. Táto hrôzostrašná malá pantomíma bola taká nadbytočná, že to až naháňalo strach.

Gil vydal zo seba „*Sacré...*“ a oči opäť priklincoval k zemi. Civela som našla. Toto nie je v poriadku. Dopísala som si poznámky a zavrela notes.

„Je tam vlhko?“ Nemienila som si dávať čizmy a kombinézu, kým to nie je nevyhnutné.

„Nie,“ povedal a opäť očami žiadal od Gila potvrdenie. Gil potriasol hlavou, oči ani na okamih neopustili špinu pri jeho nohách.

„V poriadku,“ povedala som. „Podme.“ Dúfala som, že vyzerám pokojnejšie, než som v skutočnosti bola.

Ten s konským chvostom nás viedol cez trávnik a potom do lesného porastu. Pomaly sme klesali do malej rokliny a ako sme sa približovali k jej dnu, stromy a kriky hustli. Nasledovala som ho do húštiny. Väčšie vetvy, ktoré predomnou ohýbal, som pridržiavala pravou rukou a prenechávala som ich Gilovi. Menšie vetvičky sa mi aj tak zachytávali do vlasov. Celé to miesto bolo cítiť vlhkou zemou, trávou a hnijúcim listím. Svetlo prenikalo nerovnomerne pomedzi listie a pokrývalo zem nepravidelnými škvrnami. Sem-tam si zväzok lúčov našiel otvor a dopadol až na zem. Čiastočky prachu poletovali v zábleskoch svetla. Rôzny hmyz sa mi rojil okolo tváre a bzučal mi do uší, plazivé rastliny ma chytali za členky.

Na dne priehlbiny sa robotník zastavil, aby sa zorientoval, potom sa vydal doprava. Išla som za ním, plieskajúc komáre, rozhrňajúc vegetáciu, privierajúc oči pred mračnami múch a pred osamelými odvážlivcami hmyzu, ktorí mi vrážali priamo do rohovky. Pot sa mi perlil okolo perí a máčal mi vlasy, takže uvoľnené pramene sa mi prilepili na čelo a krk. Nemusela som si však robiť starosti kvôli oblečeniu a frizúre.

Keď sme boli asi tak pätnásť metrov od tela, nepotrebovala som už sprievodcu. V zmesi ílovitej vône lesa a slnka som neomylné rozpoznala pach smrti. Zápach, ktorý vydáva rozkladajúce sa telo, sa nedá k ničomu pripodobniť. Visel tam v teplom popoludňajšom vzduchu slabý, ale nepopierateľný. Krok za krokom sa sladkastý odporný zápach stával silnejší, naberal na intenzite ako vržganie cikád, až prestal byť zmesou a jednoznačne prekryl všetky ostatné vône. Arómy machu, pôdy, borovic a oblohy ustúpili pred smradom rozkladajúceho sa tela.

Gil zastal a ostal stáť v diskrétnej vzdialenosti. Stačil mu ten zápach. Nepotreboval to vidieť ešte raz. Asi o tri metre ďalej sa zastavil aj mladší muž, otočil sa a bez slova ukázal na malú hromádku čiastočne zakrytú listím a hlušinou. Muchy okolo toho krúžili a bzučali ako akademici pri pracovnom obede.

Žalúdok sa mi pri tom pohľade stiahol a vnútorný hlas spustil svoje „veď som ti vravel“. S rastúcou obavou som si zložila batoh do trávy, vytiahla chirurgické rukavice a opatrne som sa prehŕňala húštinou. Keď som sa priblížila ku kôpke, zbadala som miesto, kde už muži odhrabali rastlinstvo. To, čo som uvidela, potvrdilo moje obavy.

Spomedzi listia a zeme vytrčali oblúky rebier, ich konce boli zahnuté dohora ako kostra primitívneho člna. Zohla som sa, aby som lepšie videla. Muchy sa protestne rozbzučali, slnko svetielkovalo na ich modro-zelených telách. Keď som ešte viac odhrnula hlušinu, videla som, že rebrá drží pohromade časť chrbtice.

Zhlboka som sa nadýchla, natiahla som si latexové rukavice a plnými hrstami som začala odstraňovať listie a borovicové ihličie. Len čo som odokryla chrbticu dennému svetlu, vybehlo odtiaľ klbko červíkov. Najprv sa rozmotali, potom sa prebili navrch a jeden po druhom zmizli po stavcoch preč.

Nedbajúc na hmyz pokračovala som v odstraňovaní usadenín. Pomaly a opatrne som čistila plochu vo veľkosti asi tri štvorcové metre. O necelých desať minút som uvidela, čo objavili Gil a jeho partner. Odhrňajúc si latexovou rukavicou vlasy z tváre sadla som si na päty a pozorovala som vynárajúcu sa scénu.

Dívala som sa na torzo tela, ktoré bolo už čiastočne len kôstrou – rebrá, chrbtica a panvová kosť boli spojené zoschnutým svalstvom a väzivom. Zatiaľ čo spojivové väziva sú tvrdohlavé a odmietajú podľahnúť skaze aj po celé mesiace alebo roky, mozog a vnútorné orgány nie sú také húževnaté. Pomocou baktérií a hmyzu sa rozložia rýchlo, niekedy je to záležitosť týždňov.

Videla som pozostatky hnedého a vysušeného tkaniva obopínajúceho kosti na úrovni žalúdka a hrudníka. Ako som tam tak čupela a muchy bzučali a slnečné lúče pokrývali stromy okolo mňa škvrnami, dve veci som vedela s istotou. To torzo bolo ľudské a nebolo tu dlho.

Vedela som tiež, že sa na to miesto nedostalo náhodou. Obeť niekto zavraždil a potom sa jej zbavil. Pozostatky ležali na plastovom vreci. Bolo to typické vreco, aké sa v kuchyni používa na odpadky. Teraz bolo rozrezané, ale predpokladala som, že ho použili na transport torza. Hlava a končatiny chýbali, a nikde naokolo som nevidela žiadne osobné zvršky alebo predmety. Okrem jedného.

Panvové kosti obkolesovali kúpeľňový zvon, ktorého dlhá drevená rúčka trčala nahor ako prevrátená palička nanuku a červený gumený zvon bol pevne pritisnutý na panvový otvor. Tá poloha naznačovala zámerné umiestnenie. Akokoľvek pochmúrny bol ten nápad, neverila som, že tá asociácia bola falošná.

Postavila som sa a rozhliadla sa okolo seba, pričom koľní protestovali proti zmene polohy. Vedela som zo skúseností, že zvieratá žijúce sa zdochlinami môžu odvliečiť časti tela poriadne ďaleko. Psy ich často ukrývajú v nízkom kroví a zvieratá žijúce v norách odvliečú malé kosti a zuby do podzemných dier. Oprášila som si špinu z rúk a prezrela bezprostredné okolie, hľadajúc možné trasy.

Muchy bzučali a milión kilometrov ďaleko, na Sherbrooke, zatrúbilo auto. Spomienky na iné lesy, iné hroby, iné kosti sa mi mihali myslou ako chaotické útržky zo starých filmov. Stála som úplne potichu, hľadajúc, v strehu. Napokon som viac ucítila, než uvidela istú nepravidelnosť v mojom okolí. Bolo to ako keď sa slnečný lúč odrazí od zrkadla a zmizne, skôr ako moje neuróny mohli vytvoriť obraz. Takmer nepostrehnuteľný záblesk ma prinútil otočiť hlavu.

Nič. Stála som nepohnute a nevedela som, či som naozaj niečo videla. Odstránila som si hmyz z očí a uvedomila som si, že sa vonku ochladzuje.

Do čerta. Obzerala som sa ďalej. Lahký vánok mi odlepil vlhké kučery z tváre a pohýbal lístím. Potom som to postrehla znovu. Náznak slnečného svetla odrazeného od niečoho. Urobila som pár krokov, nevediac, odkiaľ to prichádza, a zastala som. Každá bunka môjho tela bola sústredená na svetlo a tiene. Nič. Samozrejme, že nič, bola to hlúposť. Nemôže tam nič byť. Nie sú tam muchy.

Vtom som to zbadala. Vetrík zľahka zadul, poprehŕňal ožiarенý povrch a na chvíľku spôsobil zmenu osvetlenia. Takmer nič, ale predsa to moje oko zachytilo. Skoro bez dychu podišla som bližšie a pozrela sa dolu. Neprekvapilo ma, čo som uvidela. A už je to tu, pomyslela som si.

Z priehlbiny medzi koreňmi žltého topoľa vykukoval roh ďalšieho plastového vreca. Trs iskerníkov obklopoval strom aj vrece, krehké stonky ako keby sa stavali na špičky, len aby sa nestratili v okolitej burine. Svetložlté kvietky vyzerali, ako keby utiekli z ilustrácie Beatrix Potterovej. Ich sviežosť ostro kontrastovala s tým, čo ležalo ukryté vo vreci, ako som tušila.

Podišla som k stromu, drobné vetvičky a listy mi praskali pod nohami. Z celej sily sa mi jednou rukou podarilo vytiahnuť taký kus vreca, aby ho bolo za čo chytiť, pevne som ho uchopila a zľahka potiahla. Nič. Ovinula som si kus plastu lepšie okolo ruky, silnejšie potiahla a cítila, že sa vrece pohllo. Povedala by som, že je plné. Hmyz sa mi dotieravo tlačil do tváre. Po chrbte sa mi lial pot. Srdce mi búchalo ako bicie nástroje v heavymetalovej skupine.

Ešte jedno potiahnutie a vrece bolo vonku. Odtiahla som ho ešte dobrý kus ďalej, aby sa dalo pozrieť dnu. Alebo som možno len chcela, aby bolo ďalej od kvietkov pani Potterovej. Nech už v ňom bolo čokoľvek, bolo to ťažké, a takmer som nemala pochyb, čo to bude. A mala som pravdu. Keď som rozviazala konce vreca, ten hnilobný zápach bol omračujúci. Otvorila som okraje a pozrela dnu.

Civela na mňa stade ľudská tvár. Keďže bola chránená pred hmyzom, ktorý urýchljuje rozklad, mäso ešte celkom nezhnilo. Ale teplo a vlhko zmenili črty tváre, ktoré sa stali

posmrtnou maskou iba zľahka pripomínajúcou bytosť, čo ich kedysi nosila. Dve oči, zmeravené a zosušené, pozerali spod poloprivretých viečok. Nos bol prehnutý na jednu stranu, nozdry stlačené a sploštené o poklesnuté líce. Pery skrivené do večného úšklabku odhaľujúceho rady perfektných zubov. Mäso bolo biele ako cesto, ako vyblednutý a mazľavý obal obopínajúci kosť pod ním. Celé to lemovala hriva matných červených vlasov, kučery bez lesku boli prilpené k hlave slizom skvapalneného mozgu.

Otrasená som zavrela vrece. Spomenula som si na vodárov a obzrela som sa, kde som ich nechala. Ten mladší ma sledoval zblízka. Jeho spoločník ostal stáť v istej vzdialenosti, plecia spustené, ruky zasunuté hlboko vo vreckách montérok.

Strhla som si rukavice, prešla som popri nich von z lesa a späť k služobnému autu mestskej polície. Nehovorili nič, ale podľa šuchotu a praskotu som počula, že idú za mnou.

Strážnik Groulx sa opieral o kapotu auta. Videl, že prichádzam, ale nezmenil polohu. Už som pracovala aj s priateľskými ľuďmi.

„Môžem použiť vašu vysielачku?“ Aj ja môžem byť drzá.

Oboma rukami sa zodvihol a obišiel auto k miestu vodiča. Cez otvorené okno sa nahol dnu, vybral mikrofón a spýtať sa na mňa pozrel.

„Vražda,“ povedala som.

Zatváril sa prekvapene, hneď to oľutoval a spojil hovor. „Oddelenie vražd,“ povedal dispečerovi. Po obvyklých odkladoch, prepojeniach a atmosférických šumoch sa v éteri ozval hlas detektíva.

„Claudel,“ povedal a znelo to namrzene.

Strážnik Groulx mi podal mikrofón. Predstavila som sa a uviedla som polohu. „Mám tu vraždu,“ povedala som. „Pokus o zbavenie sa tela. Ide pravdepodobne o ženu. Pravdepodobná dekapitácia. Myslím, že by bolo najlepšie vzdvihnúť ju ihneď.“

Bolo tam dlhé ticho. Pre nikoho to neboli dobré správy.

„Prosím?“

Zopakovala som všetko ešte raz a poprosila som Claudela, aby informoval Pierra LaManchea, keď bude volať prosekúru. Tentoraz to nie je nič pre archeológov.